

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ**

**ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ І.Я. ГОРБАЧЕВСЬКОГО
МІНІСТЕРСТВА ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ**

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА

«ФІЗИЧНА ТЕРАПІЯ»

**Першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
за спеціальністю 227 Фізична терапія, ерготерапія
галузі знань 22 Охорона здоров'я
Кваліфікація: Бакалавр фізичної терапії, ерготерапії**

ЗАТВЕРДЖЕНО ВЧЕНОЮ РАДОЮ

Голова вченої ради

_____ проф. М. Корда

(протокол № від 2022 р.)

Освітня програма вводиться в дію з 01 вересня 2022 р.

Ректор _____ проф. М. Корда

(наказ № від 2022 р.)

Тернопіль 2022 р.

ЛИСТ ПОГОДЖЕННЯ
ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ
«ФІЗИЧНА ТЕРАПІЯ»

Першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

Керівник
навчального відділу

А. Машталір

Декан
медичного факультету

П. Лихацький

Розглянуто та затверджено на засіданні Вченої ради Медичного факультету
протокол № _____ від _____

Розглянуто та затверджено на засіданні Ради із забезпечення якості вищої
освіти університету № _____ від _____

ПЕРЕДМОВА

Освітньо-професійна програма «Фізична терапія» підготовки фахівців за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти спеціальності 227 Фізична терапія, ерготерапія галузі знань 22 Охорона здоров'я розроблена згідно з вимогами Закону України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 р. № 1556-VII, Постанови Кабінету Міністрів України від 23.11.2011 р. «Про затвердження Національної рамки кваліфікацій» (в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 12 червня 2019 р. № 509), Постанови Кабінету Міністрів України від 30.12.2015 р. № 1187 «Про затвердження Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності», методичних рекомендацій «Розроблення освітніх програм. Методичні рекомендації» (2014 р.) та затвердженого наказом МОН України від 19.12.2018 р № 1419 стандарту вищої освіти за спеціальністю 227 Фізична терапія, ерготерапія для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти робочою групою Тернопільського національного медичного університету імені І.Я. Горбачевського МОЗ України у складі:

Керівник Робочої групи:

1. Мисула Ігор Романович – гарант освітньо-професійної програми, доктор медичних наук, професор, завідувач кафедри медичної реабілітації;

Члени Робочої групи:

2. Попович Дарія Володимирівна – доктор медичних наук, професор, завідувач кафедри фізичної терапії, ерготерапії та фізичного виховання;
3. Загричук Григорій Ярославович – канд. хім. наук, доц., помічник проректора з науково-педагогічної роботи;
4. Завіднюк Юрій Вікторович – асистент кафедри медичної реабілітації;
5. Коваль Володимир Богданович – канд. мед. наук, доцент кафедри фізичної терапії, ерготерапії та фізичного виховання;
6. Левчук Ольга Ростиславівна – керівник студії пілатесу Sana Studio, випускниця ТНМУ;
7. Шацький Юрій Вікторович – студент 3-го курсу бакалаврату, член студентського парламенту.

Рецензії-відгуки зовнішніх стейкхолдерів:

Назва організації, підприємства тощо	Посада, наукова ступінь та вчене звання	ПІБ
Львівський національний медичний університет імені Данила Галицького	Завідувач кафедри реабілітації і нетрадиційної медицини, доктор медичних наук, професор	Андріюк Лук'ян Васильович
Комунальне некомерційне підприємство «Міська комунальна лікарня №3» Тернопільської міської ради	Директор	Лазарчук Юрій Васильович
Петриківський обласний геріатричний пансіонат	Директор	Глушок Степан Васильович
Микулинецька обласна фізіотерапевтична лікарня реабілітації Тернопільської обласної ради	Головний лікар	Ясеник Зеновій Анрійович
Центр фізичної реабілітації «Active life»	Директор	Гавриленко Андрій Васильович

**Профіль освітньо-професійної програми «Фізична терапія» зі спеціальності
227 Фізична терапія, ерготерапія
(освітня кваліфікація - бакалавр фізичної терапії, ерготерапії)**

1 – Загальна інформація	
Повна назва вищого навчального закладу та структурного підрозділу	Тернопільський національний медичний університет імені І.Я. Горбачевського МОЗ України; медичний факультет
Ступінь вищої освіти та назва кваліфікації мовою оригіналу	Бакалавр Бакалавр фізичної терапії, ерготерапії
Офіційна назва освітньої програми	Фізична терапія
Тип диплому та обсяг освітньої програми	Диплом бакалавра, одиничний, 240 кредитів ЄКТС, термін навчання 3 роки 10 місяців або 180 кредитів ЄКТС, термін навчання – 2 роки 10 місяців
Наявність акредитації	Акредитована галузь знань та спеціальність/напрямок: 22 Охорона здоров'я 227 Фізична терапія, ерготерапія Міністерство освіти і науки України Сертифікат про акредитацію - Серія УД № 20011677 від 16.07.2019 р., відповідно до рішення Акредитаційної комісії від 1 березня 2016 р. протокол № 120 (наказ МОН України від 14.03.2016 № 434л) (на підставі наказу МОН України від 19.12.2016 № 1565) Строк дії сертифіката до 1 липня 2021 р.
Цикл/рівень	НРК України – 6 рівень, FQ-EHEA – перший цикл, EQF-LLL – 6 рівень
Передумови	Наявність атестата про повну загальну середню освіту або диплома освітньо-професійного рівня молодшого бакалавра (освітньо-кваліфікаційного рівня молодший спеціаліст) Обсяг освітньої програми на базі ступеня освіти молодшого бакалавра (молодшого спеціаліста) за спеціальностями 223 «Медсестринство», 224 «Технології медичної діагностики та лікування» становить 180 кредитів ЄКТС, термін навчання – 2 роки 10 місяців Умови вступу визначаються Правилами прийому на поточний рік до Тернопільського національного медичного університету імені І.Я. Горбачевського МОЗ України
Мова(и) викладання	Українська
Термін дії освітньої програми	01 вересня 2022 року – 30 червня 2023 року
Інтернет-адреса постійного розміщення опису освітньої програми	https://www.tdmu.edu.ua/2020/12/06/osvitno-profesijna-programa-227-fizychna-terapiya/
2 – Мета освітньої програми	
Підготовка конкуренто-спроможних на ринку праці фахівців, здатних вирішувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми, пов'язані з порушеннями функцій органів та систем, зокрема, опорно-рухового апарату, нервової, серцево-судинної та	

дихальної систем із застосуванням положень, теорій та методів медико-біологічних, соціальних, психолого-педагогічних наук.

3 – Характеристика освітньої програми

Предметна область (галузь спеціальність, спеціалізація)	Галузь знань 22 Охорона здоров'я Спеціальність 227 Фізична терапія, ерготерапія Обов'язкові компоненти: цикл дисциплін загальної підготовки - 49 кредитів, цикл дисциплін професійної підготовки – 100 кредитів (разом 149). Практична підготовка 29 кредитів. Усього за нормативною частиною 178 кредитів. Вибіркові компоненти ОП: цикл загальної підготовки – 15 кредитів, цикл професійної підготовки – 45 кредитів. Усього за вибірковою частиною: 60 кредитів. Атестація – 2 кредити. Студентам надано право вибору навчальних дисциплін в обсязі, що становить не менше як 25% загальної кількості кредитів ECTS. Для набуття студентами практичних навичок передбачено проходження 5 практик із бюджетом часу 29 кредитів ECTS.
Орієнтація освітньої програми	Освітньо-професійна програма бакалавра, прикладна. Структура програми передбачає оволодіння знаннями щодо будови тіла людини, його функції, патогенезу поширених патологічних станів, знаннями для відновлення та запобігання втрати рухових функцій та активності людини, напрямків реабілітації, зокрема фізичної терапії. Уміння збору інформації при первинному, вторинному і повторному обстеженнях із застосуванням усього комплексу діагностичного обладнання. Здатність узагальнювати зібрану інформацію, формування ключового синдрому і визначення оптимальної реабілітаційної програми. Уміння виконувати і застосовувати втручання, що входять в перелік фахових компетенцій. Здатність аналізувати і узагальнювати набутий досвід з реабілітації пацієнтів із різноманітними патологічними станами. Здатність формування інноваційних стратегій, спрямованих на вдосконалення реабілітаційного процесу на різних його етапах.
Основний фокус освітньої програми	Підготовка бакалаврів фізичної терапії високого рівня, які володітимуть актуальними знаннями і практичними навичками щодо відновлення порушених рухових функцій людини, формування у них інноваційного клінічного стилю мислення, що ґрунтується на доказових міжнародних стандартах і протоколах в галузі фізичної терапії та реабілітації з метою відновлення повноцінної життєдіяльності відповідно до бажань і потреб людини в умовах довкілля. Ключові слова: фізична терапія, ерготерапія, обстеження, клінічне мислення, реабілітація, втручання.
Особливості програми	Освітньо-професійна програма спрямована на формування загальних та спеціальних (фахових) компетентностей, визначених стандартом вищої освіти для першого (бакалаврського) рівня за спеціальністю 227 Фізична терапія, ерготерапія, який затверджено наказом Міністерства освіти і науки України від 19.12.2018 р. № 1419. Передбачає стажування і проходження практики у реабілітаційних закладах. Формує фахівців з новим стратегічним стилем

	<p>клінічного мислення, здатних генерувати інноваційні стратегічні рішення, викладати, проводити дослідження у сфері реабілітації, фізичної терапії.</p> <p>Освітньо-професійна програма узгоджується з рекомендаціями проекту з вирівнювання структури європейської вищої освіти та вимогами професійних асоціацій: World Confederation for Physical Therapy: “Policy Statements” http://www.wcpt.org/sites/wcpt.org/files/files/WCPT_Policy_statements_2013.pdf</p> <p>“Entry level competencies for occupational therapists”</p> <p>World Federation of occupational therapists: “Entry level competencies for occupational therapists”</p>
4 – Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання	
Придатність до працевлаштування	<p>Після завершення навчання фахівцю присвоюється кваліфікація бакалавр фізичної терапії, ерготерапії, він здатний працювати в закладах охорони здоров'я у складі мультидисциплінарних реабілітаційних команд приватних та державних реабілітаційних центрів, комунальних закладів охорони здоров'я, санаторіїв, та ін. і виконувати зазначену в КВЕД ДК 003:2010 професійну роботу та займати посади:</p> <p>3226 – асистент фізичного терапевта;</p> <p>3226 – масажист;</p> <p>3226 – масажист спортивний.</p>
Подальше навчання	<p>Випускники мають право продовжити навчання на другому (магістерському) рівні вищої освіти та здобувати ступінь «магістр» і набути додаткових кваліфікацій в системі післядипломної освіти.</p>
5 – Викладання та оцінювання	
Викладання та навчання	<p>Студенто-центроване навчання, проблемно-орієнтоване навчання, індивідуальне та автономне навчання, симуляційне навчання, використання стандартизованого пацієнта, залучення студентів до участі в проектних роботах, конкурсах, олімпіадах та науково-дослідних заходах. Залучення до проведення навчальних занять кваліфікованих практикуючих фахівців. Участь студентів у роботі міжнародних шкіл в рамках проекту Еразмус+</p>
Оцінювання	<p>Оцінювання навчальних досягнень студента здійснюється за взаємоузгодженими 12-ти бальною системами, національною 200-бальною шкалою рейтингів, шкалою ECTS (A, B, C, D, E, FX, F).</p> <p>Види контролю: поточний, підсумковий, самоконтроль.</p> <p>Форми контролю: заліки, диференційовані заліки, іспити, атестація у формі кваліфікаційного тестового іспиту «Крок» (здійснюється Центром тестування при МОЗ України відповідно до Положення про систему ліцензійних інтегрованих іспитів), практично-орієнтованого об'єктивно-структурованого клінічного іспиту (ОСКІ).</p>
6 – Програмні компетентності	
Інтегральна компетентність	<p>Здатність вирішувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми, пов'язані з фізичною терапією, що характеризуються комплексністю та невизначеністю умов, із</p>

	застосуванням положень, теорій та методів медико-біологічних, соціальних, психолого-педагогічних наук.
Загальні компетентності (ЗК)	<p>ЗК 01. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.</p> <p>ЗК 02. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).</p> <p>ЗК 03. Навички міжособистісної взаємодії.</p> <p>ЗК 04. Здатність працювати в команді.</p> <p>ЗК 05. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети.</p> <p>ЗК 06. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.</p> <p>ЗК 07. Здатність спілкуватися іноземною мовою.</p> <p>ЗК 08. Здатність планувати та управляти часом.</p> <p>ЗК 09. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.</p> <p>ЗК 10. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.</p> <p>ЗК 11. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.</p> <p>ЗК 12. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.</p> <p>ЗК 13. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.</p> <p>ЗК 14. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.</p> <p>ЗК 15. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.</p>
Фахові компетентності (ФК)	<p>ФК 01. Здатність пояснити пацієнтам, клієнтам, родинам, членам міждисциплінарної команди, іншим медичним працівникам потребу у заходах фізичної терапії, ерготерапії, принципи їх використання і зв'язок з охороною здоров'я.</p> <p>ФК 02. Здатність аналізувати будову, нормальний та індивідуальний розвиток людського організму та його рухові функції.</p> <p>ФК 03. Здатність трактувати патологічні процеси та порушення і застосовувати для їх корекції придатні засоби фізичної терапії.</p> <p>ФК 04. Здатність враховувати медичні, психолого-педагогічні, соціальні аспекти у практиці фізичної терапії.</p> <p>ФК 05. Здатність провадити безпечну для пацієнта/клієнта та практикуючого фахівця практичну діяльність з фізичної терапії у травматології та ортопедії, неврології та нейрохірургії, кардіології та пульмонології, а також інших областях медицини.</p>

	<p>ФК 06. Здатність виконувати базові компоненти обстеження у фізичній терапії: спостереження, опитування, вимірювання та тестування, документувати їх результати.</p> <p>ФК 07. Здатність допомогти пацієнту/клієнту зрозуміти власні потреби, обговорювати та пояснювати зміст і необхідність виконання програми фізичної терапії та ерготерапії.</p> <p>ФК 08. Здатність ефективно реалізовувати програму фізичної терапії.</p> <p>ФК 09. Здатність забезпечувати відповідність заходів фізичної терапії та/або ерготерапії функціональним можливостям та потребам пацієнта/клієнта.</p> <p>ФК 10. Здатність проводити оперативний, поточний та етапний контроль стану пацієнта/клієнта відповідними засобами й методами та документувати отримані результати.</p> <p>ФК 11. Здатність адаптовувати свою поточну практичну діяльність до змінних умов.</p> <p>ФК 12. Здатність надавати долікарську допомогу під час виникнення невідкладних станів.</p> <p>ФК 13. Здатність навчати пацієнта/опікунів самообслуговуванню/догляду, профілактиці захворювань, травм, ускладнень та неповносправності, здоровому способу життя.</p> <p>ФК 14. Здатність знаходити шляхи постійного покращення якості послуг фізичної терапії.</p>
7 – Програмні результати навчання	
	<p>ПР 01. Демонструвати готовність до зміцнення та збереження особистого та громадського здоров'я шляхом використання рухової активності людини та проведення роз'яснювальної роботи серед пацієнтів/клієнтів, членів їх родин, медичних фахівців, а також покращенню довкілля громади.</p> <p>ПР 02. Спілкуватися усно та письмово українською та іноземною мовами у професійному середовищі, володіти фаховою термінологією та професійним дискурсом, дотримуватися етики ділового спілкування; складати документи, у тому числі іноземною мовою (мовами).</p> <p>ПР 03. Використовувати сучасну комп'ютерну техніку; знаходити інформацію з різних джерел; аналізувати вітчизняні та зарубіжні джерела інформації, необхідної для виконання професійних завдань та прийняття професійних рішень.</p> <p>ПР 04. Застосовувати у професійній діяльності знання біологічних, медичних, педагогічних та психосоціальних аспектів фізичної терапії та ерготерапії.</p> <p>ПР 05. Надавати долікарську допомогу при невідкладних станах та патологічних процесах в організмі; вибирати оптимальні методи та засоби збереження життя.</p> <p>ПР 06. Застосовувати методи й інструменти визначення та вимірювання структурних змін та порушених функцій організму, активності та участі, трактувати отриману інформацію (додаток 1).</p> <p>ПР 07. Трактувати інформацію про наявні у пацієнта/клієнта порушення за Міжнародною класифікацією функціонування, обмеження життєдіяльності та здоров'я (МКФ) та</p>

	<p>Міжнародною класифікацією функціонування, обмеження життєдіяльності та здоров'я дітей та підлітків (МКФ ДП).</p> <p>ПР 08. Діяти згідно з нормативно-правовими вимогами та нормами професійної етики.</p> <p>ПР 09. Реалізувати індивідуальні програми фізичної терапії.</p> <p>ПР 10. Здійснювати заходи фізичної терапії для ліквідації або компенсації рухових порушень та активності (додаток 2).</p> <p>ПР 11. Здійснювати заходи фізичної терапії, ерготерапії для ліквідації або компенсації функціональних та асоційованих з ними обмежень активності та участі в діяльності.</p> <p>ПР 12. Застосовувати сучасні науково-доказові дані у професійній діяльності.</p> <p>ПР 13. Обирати оптимальні форми, методи і прийоми, які б забезпечили шанобливе ставлення до пацієнта/клієнта, його безпеку/захист, комфорт та приватність.</p> <p>ПР 14. Безпечно та ефективно використовувати обладнання для проведення реабілітаційних заходів, контролю основних життєвих показників пацієнта, допоміжні технічні засоби реабілітації для пересування та самообслуговування.</p> <p>ПР 15. Вербально і невербально спілкуватися з особами та групами співрозмовників, різними за віком, рівнем освіти, соціальною і професійною приналежністю, психологічними та когнітивними якостями тощо, у мультидисциплінарній команді.</p> <p>ПР 16. Проводити інструктаж та навчання клієнтів, членів їх родин, колег і невеликих груп.</p> <p>ПР 17. Оцінювати результати виконання програм фізичної терапії, використовуючи відповідний інструментарій (додаток 1), та, за потреби, модифікувати поточну діяльність.</p> <p>ПР 18. Оцінювати себе критично, засвоювати нову фахову інформацію, поглиблювати знання за допомогою самоосвіти, оцінювати й представляти власний досвід, аналізувати й застосовувати досвід колег.</p>
8 – Ресурсне забезпечення реалізації програм	
Кадрове забезпечення	<p>Науково-педагогічні працівники, які здійснюють освітній процес з реалізації програми, відповідають кадровим вимогам, що передбачені Ліцензійними умовами провадження освітньої діяльності у сфері вищої та післядипломної освіти для осіб з вищою освітою. Реалізація ОПП здійснюється викладачами 17 кафедр. Частка науково-педагогічних працівників з науковими ступенями та вченими званнями, які забезпечують викладання дисциплін циклів Загальної підготовки, Професійної підготовки та Вибіркових дисциплін навчального плану спеціальності складає 96 %, у тому числі 4 доктори наук, професори; 2 доктори наук, доценти; 13 кандидатів наук, доцентів; 5 кандидатів наук, асистентів. Всі науково-педагогічні працівники, які залучені до реалізації освітньої складової освітньої програми, є штатними співробітниками Тернопільського національного медичного університету імені І.Я. Горбачевського МОЗ України, мають підтверджений рівень наукової і професійної кваліфікації, переважна більшість є практикуючими спеціалістами. Застосовуються</p>

	<p>навчальні тренінги, майстер-класи, лекції провідних іноземних фахівців в рамках програми Еразмус+ в очному і дистанційному режимах.</p>
<p>Матеріально-технічне забезпечення</p>	<p>Площа навчальних приміщень для здійснення освітнього процесу з реалізації програми, рівень забезпеченості їх комп'ютерними робочими місцями та мультимедійним обладнанням, соціально-побутова інфраструктура відповідають вимогам, що передбачені Ліцензійними умовами провадження освітньої діяльності у сфері вищої та післядипломної освіти для осіб з вищою освітою.</p> <p>Навчальні та лекційні аудиторії забезпечені комп'ютерними робочими місцями, мультимедійним обладнанням, технічними засобами навчання. Навчання на клінічних базах для проведення практик здобувачів вищої освіти. Міжкафедральний навчально-тренінговий центр для відпрацювання практичних навичок та роботи зі стандартизованими пацієнтами. 2 тренажерних зали, обладнаних сучасними апаратами для механотерапії. Кушетки оглядові, кушетки масажні; велоергометри сходи із зміною висоти сходинок; паралельні регульовані бруси; милиці, палиці, ходунки; крісла колісні різного розміру та ступеню мобільності; обтяжувачі на кінцівки і пальці; платформи та диски для тренування балансу, фітболу, мати, валики, еластичні джгути з опором різного ступеню; гантелі; шведська стінка; засоби і предмети для навчання ерготерапії, динамометри; пульсоксиметри; апарати для вимірювання тиску; каліпери; спірометри портативні; ваги; ростомір.</p> <p>Навчання та відпрацювання навичок у 2-х лабораторіях фізичної терапії, котрі оснащені новітнім реабілітаційним обладнанням за кошти проекту RENAB на загальну суму 1608859,7 грн.</p>
<p>Інформаційне та навчально-методичне забезпечення</p>	<p>Інформаційне забезпечення:</p> <ul style="list-style-type: none"> -тринадцять фахових періодичних видань котрі видаються в університеті, з них 12 включені у категорію В; усі журнали є у відкритому доступі; -доступ до бібліометричних баз Scopus, Web of Science та Hinari; -доступ до баз даних періодичних наукових видань англійською мовою відповідного або спорідненого спеціальності профілю; -офіційний веб-сайт університету: http://www.tdmu.edu.ua, який містить інформацію про освітні програми, навчальну, наукову і виховну діяльність, структурні підрозділи, правила прийому, контакти; -бібліотечний фонд наповнений сучасними англійськими європейськими підручниками та посібниками з фізичної терапії як за кошти університету так і за кошти проекту RENAB. <p>Навчально-методичне забезпечення:</p> <ul style="list-style-type: none"> -робочі програми з усіх навчальних дисциплін, які розміщені у Moodle і включають методичні вказівки для студентів,

	матеріали для підготовки до практичних занять, презентації лекцій, матеріали для підготовки до лекцій, відеоматеріали; -програми з усіх видів практичної підготовки; клінічні практики; -методичні матеріали для проведення підсумкової атестації здобувачів вищої освіти за цією Програмою.
9 – Академічна мобільність	
Національна кредитна мобільність	Визнання результатів навчання в інших освітніх закладах в рамках академічної мобільності відповідно до угод ТНМУ
Міжнародна кредитна мобільність	Угоди за програмою Erasmus+ між Тернопільським національним медичним університетом імені І.Я.Горбачевського МОЗ України та: <ul style="list-style-type: none"> • Латвійською академією спортивної педагогіки (м. Рига, Латвійська Республіка) на 2018–2021 роки; • Академією Фізичного Виховання ім. Юзефа Пілсудського (м. Варшава, Республіка Польща) на 2018–2021 роки; • Литовським Спортивним Університетом (м. Вільнюс, Литовська Республіка) на 2018–2021 роки
Навчання іноземних здобувачів вищої освіти	Навчання іноземних здобувачів вищої освіти не передбачено.

2. Перелік компонент освітньо-професійної програми та їх логічна послідовність

2.1. Перелік компонент

Код н/д	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, курсові проекти (роботи), практики, кваліфікаційна робота)	Кількість кредитів	Форма підсумк. контролю
1	2	3	4
Обов'язкові компоненти ОПП			
Цикл загальної підготовки			
ОК 1.	Філософія та основи академічної доброчесності	3,00	Диф.залік
ОК 2.	Англійська мова (за професійним спрямуванням)	3,00	Диф.залік
ОК 3.	Латинська мова	3,00	Залік
ОК 4.	Історія України та української культури	3,00	Диф.залік
ОК 5.	Біологічна хімія рухової активності	4,00	Диф.залік
ОК 6.	Нормальна анатомія людини	9,00	Екзамен
ОК 7.	Педагогіка та психологія	5,00	Залік
ОК 8.	Нормальна фізіологія людини	7,00	Екзамен
ОК 9.	Патологія: Патологічна фізіологія Патологічна анатомія	3,00 1,00	Диф.залік
ОК 10.	Теорія і методика фізичної культури	4,00	Залік
ОК 11	Українська мова (за професійним спрямуванням)	3,00	Диф.залік
ОК 12	Фізіологія рухової активності	3,00	Екзамен
Цикл професійної підготовки			
ОК 13.	Клінічний реабілітаційний менеджмент в кардіології та пульмонології	5,00	Диф.залік
ОК 14.	Масаж реабілітаційний	5,00	Диф.залік

ОК 15.	Основи практичної діяльності у фізичній реабілітації (вступ до спеціальності)	7,00	Диф.залік
ОК 16.	Науково доказова практична діяльність у фізичній реабілітації	3,00	Екзамен
ОК 17.	Основи кардіології та пульмонології (за професійним спрямуванням)	4,00	Диф.залік
ОК 18.	Технічні засоби в реабілітації	3,00	Диф.залік
ОК 19.	Терапевтичні вправи	5,00	Залік
ОК 20.	Преформовані фізичні чинники	3,00	Залік
ОК 21.	Види оздоровчо-рухової активності	3,00	Залік
ОК 22.	Біомеханіка та клінічна кінезіологія	3,00	Залік
ОК 23.	Травматологія та ортопедія (за професійним спрямуванням)	5,00	Диф.залік
ОК 24.	Фізіотерапія	3,00	Диф.залік
ОК 25.	Обстеження, методи оцінки та контролю при порушеннях функцій нервової системи	6,00	Диф.залік
ОК 26.	Мануальна терапія	3,00	Диф.залік
ОК 27.	Обстеження, методи оцінки та контролю при порушеннях функцій опорно-рухового апарату	7,00	Диф.залік
ОК 28.	Клінічний реабілітаційний менеджмент при порушеннях функцій опорно-рухового апарату	4,00	Екзамен
ОК 29.	Долікарська медична допомога	3,00	Залік
ОК 30.	Моделі надання реабілітаційних послуг	3,00	Залік
ОК 31.	Клінічна психологія	3,00	Залік
ОК 32.	Неврологія та нейрохірургія (за професійним спрямуванням)	6,00	Екзамен
ОК 33.	Основи менеджменту, маркетингу та адміністрування у фізичній реабілітації	3,00	Залік
ОК 34.	Клінічний реабілітаційний менеджмент при порушеннях функцій нервової системи	4,00	Диф.залік
ОК 35.	Основи ерготерапії	4,00	Диф.залік
ОК 36.	Громадське здоров'я та медичне право	3,00	Залік
ОК 37.	Загальна ознайомча практика за профілем майбутньої професії	3,00	Диф.залік
ОК 38.	Клінічна практика з фізичної реабілітації в кардіології та пульмонології	6,00	Диф.залік
ОК 39.	Клінічна практика з фізичної реабілітації при порушеннях функцій опорно-рухового апарату	6,00	Диф.залік
ОК 40.	Клінічна практика з фізичної реабілітації при травмах та захворюваннях нервової системи	6,00	Диф.залік
ОК 41	Переддипломна клінічна практика	8,00	Диф.залік
	Атестація	2,00	Іспит
Загальний обсяг обов'язкових компонент:		180,00	
Вибіркові компоненти ОПІ			
Вибірковий блок 1			
ВБ 1.1	Медична та біологічна хімія	3,00	Залік
ВБ 1.2	Академічне письмо	3,00	Залік
ВБ 1.3	Демократія: від теорії до практики	3,00	Залік
ВБ1.4	Основи здорового способу життя	3,00	Залік
ВБ 1.5	Деонтологія у фізичній терапії	3,00	Залік
ВБ 1.6	Лікувально-реабілітаційний масаж	3,00	Залік

ВБ 1.7	Філософія збереження здоров'я	3,00	Залік
ВБ 1.8	Основи фізичної реабілітації	3,00	Залік
ВБ 1.9	Основи спортивної медицини	3,00	Залік
ВБ 1.10	Біологія індивідуального розвитку	3,00	Залік
Усього:		15,00	
Вибірковий блок 2			
ВБ 2.1	Спортивна фармакологія	3,00	Залік
ВБ 2.2	Основи соціологічних досліджень	3,00	Залік
ВБ 2.3	Масаж та самомасаж	3,00	Залік
ВБ 2.4	Основи мануального м'язового тестування	3,00	Залік
ВБ 2.5	Пропедевтична педіатрія для фізичного терапевта	3,00	Залік
ВБ 2.6	Актуальні питання кінезіології	3,00	Залік
ВБ 2.7	Фізична терапія в геронтології	3,00	Залік
ВБ 2.8	Основи медичних знань	3,00	Залік
ВБ 2.9	Прикладна антропометрія	3,00	Залік
ВБ 2.10	Правознавство	3,00	Залік
Усього:		15,00	
Вибірковий блок 3			
ВБ 3.1	Новітні технології оздоровчо-рухової активності	3,00	Залік
ВБ 3.2	Основи раціонального харчування	3,00	Залік
ВБ 3.3	Спортивна травматологія	3,00	Залік
ВБ 3.4	Основи нейрореабілітації	3,00	Залік
ВБ 3.5	Основи реабілітаційного обстеження	3,00	Залік
ВБ 3.6	Гідротерапія	3,00	Залік
ВБ 3.7	Медична документація в реабілітаційних закладах	3,00	Залік
ВБ 3.8	Основи соціальної реабілітації	3,00	Залік
ВБ 3.9	Нетрадиційні системи фізичного виховання	3,00	Залік
ВБ 3.10	Маніпуляційні методи фізичної реабілітації	3,00	Залік
ВБ 3.11	Фізична реабілітація в педіатрії	3,00	Залік
Усього:		15,00	
Вибірковий блок 4			
ВБ 4.1	Кардіореабілітація	3,00	Залік
ВБ 4.2	Ерготерапія при захворюваннях нервової системи	3,00	Залік
ВБ 4.3	Ерготерапія при захворюваннях опорно-рухового апарату	3,00	Залік
ВБ 4.4	Коригуюча гімнастика, тейпування, постізометрична релаксація	3,00	Залік
ВБ 4.5	Ерготерапія при ДЦП	3,00	Залік
ВБ 4.6	Фізична реабілітація при хірургічних захворюваннях	3,00	Залік
ВБ 4.7	Нетрадиційні види масажу	3,00	Залік
ВБ 4.8	Прикладна кінезіологія	3,00	Залік
ВБ 4.9	Корекційна педагогіка	3,00	Залік
ВБ 4.10	Народні та нетрадиційні методи реабілітації	3,00	Залік
Усього:		15,00	
Загальний обсяг вибірових компонент:		60,00	
ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ		240,00	

2.2. Структурно-логічна схема освітньо-професійної програми

Код н/д	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, курсові проекти (роботи), практики, кваліфікаційна робота)	Розподіл за роками навчання			
		1	2	3	4
Обов'язкові компоненти ОПП					
Цикл загальної підготовки					
ОК 1.	Філософія та основи академічної доброчесності	*			
ОК 2.	Англійська мова (за професійним спрямуванням)	*			
ОК 3.	Латинська мова	*			
ОК 4.	Історія України та української культури	*			
ОК 5.	Біологічна хімія рухової активності		*		
ОК 6.	Нормальна анатомія людини	*			
ОК 7.	Педагогіка та психологія		*		
ОК 8.	Нормальна фізіологія людини	*			
ОК 9.	Патологія		*		
ОК 10.	Теорія і методика фізичної культури	*			
ОК 11.	Українська мова (за професійним спрямуванням)	*			
ОК 12.	Фізіологія рухової активності		*		
Цикл професійної підготовки					
ОК 13.	Клінічний реабілітаційний менеджмент в кардіології та пульмонології		*		
ОК 14.	Масаж реабілітаційний			*	
ОК 15.	Основи практичної діяльності у фізичній реабілітації (вступ до спеціальності)	*			
ОК 16.	Науково доказова практична діяльність у фізичній реабілітації		*		
ОК 17.	Основи кардіології та пульмонології (за професійним спрямуванням)		*		
ОК 18.	Технічні засоби в реабілітації			*	
ОК 19.	Терапевтичні вправи		*		
ОК 20.	Преформовані фізичні чинники		*		
ОК 21.	Види оздоровчо-рухової активності		*		
ОК 22.	Біомеханіка та клінічна кінезіологія			*	
ОК 23.	Травматологія та ортопедія (за професійним спрямуванням)			*	
ОК 24.	Фізіотерапія			*	
ОК 25.	Обстеження, методи оцінки та контролю при порушеннях функцій нервової системи				*
ОК 26.	Мануальна терапія			*	
ОК 27.	Обстеження, методи оцінки та контролю при порушеннях функцій опорно-рухового апарату			*	
ОК 28.	Клінічний реабілітаційний менеджмент при порушеннях функцій опорно-рухового апарату			*	
ОК 29.	Долікарська медична допомога			*	
ОК 30.	Моделі надання реабілітаційних послуг				*
ОК 31.	Клінічна психологія				*
ОК 32.	Неврологія та нейрохірургія (за професійним спрямуванням)				*
ОК 33.	Основи менеджменту, маркетингу та адміністрування у фізичній реабілітації				*

ОК 34.	Клінічний реабілітаційний менеджмент при порушеннях функцій нервової системи				*
ОК 35.	Основи ерготерапії				*
ОК 36.	Громадське здоров'я та медичне право			*	
ОК 37.	Загальна ознайомча практика за профілем майбутньої професії	*			
ОК 38.	Клінічна практика з фізичної реабілітації в кардіології та пульмонології		*		
ОК 39.	Клінічна практика з фізичної реабілітації при порушеннях функцій опорно-рухового апарату			*	
ОК 40.	Клінічна практика з фізичної реабілітації при травмах та захворюваннях нервової системи				*
ОК 41.	Переддипломна клінічна практика				*
Вибіркові компоненти ОПП					
<i>Вибірковий блок 1</i>					
Студенти обирають 5 дисциплін					
ВБ 1.1	Медична та біологічна хімія	*			
ВБ 1.2	Академічне письмо	*			
ВБ 1.3	Демократія: від теорії до практики	*			
ВБ 1.4	Основи здорового способу життя	*			
ВБ 1.5	Деонтологія у фізичній терапії	*			
ВБ 1.6	Лікувально-реабілітаційний масаж	*			
ВБ 1.7	Філософія збереження здоров'я	*			
ВБ 1.8	Основи фізичної реабілітації	*			
ВБ 1.9	Основи спортивної медицини	*			
ВБ 1.10	Біологія індивідуального розвитку	*			
<i>Вибірковий блок 2</i>					
Студенти обирають 5 дисциплін					
ВБ 2.1	Спортивна фармакологія		*		
ВБ 2.2	Основи соціологічних досліджень		*		
ВБ 2.3	Масаж та самомасаж		*		
ВБ 2.4	Основи мануального м'язового тестування		*		
ВБ 2.5	Пропедевтична педіатрія для фізичного терапевта		*		
ВБ 2.6	Актуальні питання кінезіології:		*		
ВБ 2.7	Фізична терапія в геронтології		*		
ВБ 2.8	Основи медичних знань		*		
ВБ 2.9	Прикладна антропометрія		*		
ВБ 2.10	Правознавство		*		
<i>Вибірковий блок 3</i>					
Студенти обирають 5 дисциплін					
ВБ 3.1	Новітні технології оздоровчо-рухової активності			*	
ВБ 3.2	Основи раціонального харчування			*	
ВБ 3.3	Спортивна травматологія			*	
ВБ 3.4	Основи нейрореабілітації			*	
ВБ 3.5	Основи реабілітаційного обстеження			*	
ВБ 3.6	Гідротерапія			*	
ВБ 3.7	Медична документація в реабілітаційних закладах			*	
ВБ 3.8	Основи соціальної реабілітації			*	

ВБ 3.9	Нетрадиційні системи фізичного виховання			*	
ВБ 3.10	Маніпуляційні методи фізичної реабілітації			*	
ВБ 3.11	Фізична реабілітація в педіатрії			*	
Вибірковий блок 4					
Студенти обирають 5 дисциплін					
ВБ 4.1	Кардіореабілітація				*
ВБ 4.2	Ерготерапія при захворюваннях нервової системи				*
ВБ 4.3	Ерготерапія при захворюваннях опорно-рухового апарату				*
ВБ 4.4	Коригуюча гімнастика, тейпування, постізометрична релаксація				*
ВБ 4.5	Ерготерапія при ДЦП				*
ВБ 4.6	Фізична реабілітація при хірургічних захворюваннях				*
ВБ 4.7	Нетрадиційні види масажу				*
ВБ 4.8	Прикладна кінезіологія				*
ВБ 4.9	Корекційна педагогіка				*
ВБ 4.10	Народні та нетрадиційні методи реабілітації				*
Вибіркові компоненти ОПП					
Здобувачі вищої освіти щорічно обирають з відповідного вибіркового блоку 5 вибіркових компонент (дисциплін) за кожний з яких нараховується 3 кредити ЄКТС, в сумі 15 кредитів ЄКТС за навчальний рік. Вивчення вибіркових дисциплін на 1-му курсі відбувається у 2-му семестрі.					

3. Форма атестації здобувачів вищої освіти

Атестація здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 227 «Фізична терапія, ерготерапія» здійснюється у формі кваліфікаційного тестового державного іспиту «Крок» і практично-орієнтованого іспиту у формі ОСКІ та завершується видачею документу встановленого зразка та присудження йому ступеня бакалавра із присвоєнням кваліфікації: Бакалавр фізичної терапії, ерготерапії.

Кваліфікаційний тестовий державний іспит «Крок» оцінює відповідність професійної компетентності студента вимогам здійснюється Центром тестування при МОЗ України відповідно до Положення про систему ліцензійних інтегрованих іспитів.

Атестація здійснюється відкрито і публічно.

6. Вимоги до системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти

<p>Принципи та процедури забезпечення якості освіти</p>	<p>Принципи та процедури забезпечення якості освіти визначені та легітимізовані у документах: Законі України «Про вищу освіту» від 01.07.2014р. № 1556-VII, «Стандарти і рекомендації щодо забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти» Європейської асоціації із забезпечення якості вищої освіти, національний стандарт України «Системи управління якістю» ДСТУ ISO 9001:2015, «Положенні про систему внутрішнього забезпечення якості вищої освіти Тернопільського національного медичного університету імені І.Я. Горбачевського МОЗ України»</p> <p>Принципи забезпечення якості освіти:</p> <ul style="list-style-type: none">– відповідності європейським та національним стандартам якості вищої освіти;– автономії закладу вищої освіти, який несе відповідальність за забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти;– відкритості до нових знань та критики;– взаємної вимогливості та довіри;– здійснення моніторингу якості;– системного підходу, який передбачає управління якістю на всіх стадіях освітнього процесу;– постійного підвищення якості;– залучення студентів, роботодавців та інших зацікавлених сторін до процесу забезпечення якості;– ініціативності;– лідерства;– суспільної відповідальності.– відкритості інформації на всіх етапах забезпечення якості. <p>Процедури забезпечення якості освіти:</p> <ul style="list-style-type: none">– забезпечення дослідницького та освітнього середовища;– моніторинг та періодичне оновлення освітньої програми;– якісний відбір контингенту здобувачів вищої освіти освітньо-професійного рівня бакалавр фізичної терапії, ерготерапії у відповідності до сучасних вимог ринку праці;– впровадження студентоорієнтованого навчання у навчальний процес;– вільне творче навчання (формування студентами власної траєкторії навчання, забезпечення реальної вибірковості дисциплін);– регулярний збір і обробка інформації стосовно якості: навчання і викладання (опитування студентів), наукових досліджень (наукові публікації), викладацького складу,
---	---

	<p>управлінських процесів (опитування викладачів), надання освітніх послуг (опитування випускників і роботодавців);</p> <ul style="list-style-type: none"> – впровадження інноваційних технологій та методик викладання; – посилення кадрового потенціалу університету, підвищення кваліфікації (професійне зростання) викладачів; – удосконалення матеріально-технічної та науково-методичної баз для реалізації освітньо-професійної програми; – комунікація із зовнішніми стейкхолдерами; – участь університету в національних та міжнародних рейтингових дослідженнях вищих навчальних закладів; – забезпечення публічності інформації про діяльність Тернопільського національного медичного університету імені І.Я. Горбачевського Міністерства охорони здоров'я України; – створення ефективної системи запобігання та виявлення академічного плагіату у наукових працях працівників Тернопільського національного медичного університету імені І.Я. Горбачевського Міністерства охорони здоров'я України і здобувачів вищої освіти освітньо-професійного рівня бакалавр фізичної терапії, ерготерапії; – створення ефективної системи запобігання корупції та хабарництву в освітньому процесі Тернопільського національного медичного університету імені І.Я. Горбачевського Міністерства охорони здоров'я України.
<p>Моніторинг та періодичний перегляд освітньо-професійної програми</p>	<p>Освітньо-професійний процес підготовки бакалаврів фізичної терапії, ерготерапії здійснюється відповідно до розробленої в університеті освітньо-професійної програми. Моніторинг та періодичний перегляд освітньо-професійної програми здійснюється відповідно до Положення про освітні програми, їх моніторинг, перегляд та процедуру оновлення https://drive.google.com/file/d/1tUteBW0VIONuO0ZgQn8ZwDNPErUJQD18/view.</p> <p>Моніторинг можуть проводити комісії із забезпечення якості вищої освіти факультету, відділ внутрішнього забезпечення якості вищої освіти, деканат, органи студентського самоврядування, або ж спеціально створені комісії. До здійснення факультетського моніторингу можуть долучатися представників всіх зацікавлених груп: здобувачі вищої освіти, науково-педагогічні працівники, випускники, роботодавці, професіонали-практики тощо.</p>

	<p>Моніторинг може проводитись у різний спосіб – анкетування, опитування, інтерв'ювання, соціологічне дослідження, моніторинг досягнутих результатів, оцінювання освітньої програми на відповідність критеріям забезпечення якості освітніх програм. Моніторинг здійснюється з метою аналізу якості освітньої програми, її компонентів, актуальності для започаткування та побудови кар'єри, організації і забезпечення освітнього процесу, викладацького складу, оцінки відповідності освітньої програми потребам і запитам студентів, налагодження системи зворотного зв'язку з роботодавцями і керівниками практик щодо достатності, актуальності, повноти сформованих компетентностей випускника програми, з'ясування рівня задоволення роботодавців випускниками освітньої програми.</p> <p>Рекомендації, які формуються на основі даних моніторингу передаються щорічно гаранту освітньо-професійної програми з метою вирішення питання про її перегляд.</p> <p>Критерії, за якими відбувається перегляд освітньо-професійної програми, формулюються як у результаті зворотного зв'язку із науково-педагогічними працівниками, студентами, роботодавцями, так і внаслідок прогнозування розвитку галузі, потреб суспільства та ринку праці.</p> <p>Показниками сучасності освітньо-професійної програми є:</p> <ul style="list-style-type: none"> – оновлюваність у відповідності до сучасного стану медицини; – участь роботодавців у розробці та внесенні змін в освітньо-професійну програму; – позитивні відгуки рецензентів на освітньо-професійну програму; – достатній рівень задоволеності здобувачів змістом освітньо-професійної програми; – позитивні відгуки роботодавців та рецензентів щодо рівня підготовки здобувачів вищої освіти.
<p>Підвищення кваліфікації науково-педагогічних, педагогічних та наукових працівників</p>	<p>Підвищення кваліфікації та стажування науково-педагогічних та педагогічних працівників здійснюється у відповідності до нормативно-правових актів України, постанови Кабінету Міністрів України від 21 серпня 2019 р. № 800 «Деякі питання підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників» та «Положення про</p>

підвищення кваліфікації та стажування науково-педагогічних і педагогічних працівників» ТНМУ.

Науково-педагогічні працівники Тернопільського національного медичного університету підвищують кваліфікацію в Україні та за кордоном.

Керівництво університету забезпечує реалізацію різних власних програм та форм підвищення кваліфікації (семінари, майстер-класи, тренінги, конференції, вебінари, круглі столи, школи педагогічної майстерності тощо) у тому числі, з урахуванням плану підвищення кваліфікації викладачів університету на відповідний рік, який затверджується вченою радою університету та вводиться в дію наказом ректора.

Обсяг підвищення кваліфікації науково-педагогічних, педагогічних та наукових працівників Тернопільського національного медичного університету імені І.Я. Горбачевського МОЗ України протягом п'яти років не може бути меншим ніж шість кредитів ЄКТС.

Результати підвищення кваліфікації враховуються при рейтинговому оцінюванні діяльності науково-педагогічних та педагогічних працівників, під час обрання на посаду за конкурсом на заміщення вакантних посад педагогічними або науково-педагогічними працівниками університету чи укладання трудового договору.

**Базові компоненти обстеження та контролю стану пацієнта/клієнта
фізичним терапевтом при порушеннях таких систем:**

1. Серцево-судинна та дихальна системи

Симптоми, синдроми та порушення:

- кашель
- задишка
- запаморочення
- приступ ядухи
- біль
- включення у роботу допоміжних дихальних м'язів
- тахікардія
- ціаноз
- набряк
- аритмія
- посилене серцебиття
- ослаблене дихання
- жорстке дихання, патологічне бронхіальне дихання
- крепітація, хрипи, шум тертя плеври
- коробковий перкуторний звук
- тупий (притуплений) перкуторний звук
- тимпанічний перкуторний звук
- катаральні зміни
- підвищення кров'яного тиску
- зниження кров'яного тиску
- синдром дихальної недостатності
- синдром серцевої недостатності
- бронхообструктивний синдром
- загально інтоксикаційний синдром
- бронхо-легенево-плевральний синдром
- легеневе серце
- накопичення повітря у плевральній порожнині
- накопичення ексудату у плевральній порожнині
- плевральні спайки
- спадання легеневої тканини
- фіброз, склероз
- деструктивні зміни бронхів/легеневої тканини

- гіпер- гіпотонічний криз
- аритмії серця

Засоби та методи обстеження у фізичній терапії:

- опитування
- спостереження
- антропометрія
- пальпація
- перкусія
- аускультация
- функціональні тести
- спірографія
- пневмотахометрія
- пікфлоуметрія
- пульсооксиметрія
- вимірювання артеріального тиску

2. Опорно-руховий апарат

Симптоми, синдроми та порушення:

- біль
- набряки
- порушення амплітуди руху
- зменшення м'язової сили та м'язова атрофія
- зменшення м'язової витривалості
- порушення рівноваги та координації
- порушення рухових функцій (присідання, хода, хода сходами, нахил тулуба, ротація тулуба, хапання, відштовхування та притягування, піднімання та перенесення та інші)

Засоби та методи обстеження у фізичній терапії:

- опитування
- спостереження
- антропометрія
- пальпація
- суглобова гра
- визначення інтенсивності та динаміки болю
- оцінювання активного та пасивного руху
- вимірювання амплітуди руху у суглобах (гоніометрія тощо)
- визначення м'язової сили (мануальне м'язове тестування, динамометрія тощо)

- визначення м'язової витривалості
- визначення рівноваги та координації
- оцінювання рухових функцій (присідання, хода, хода сходами, нахил тулуба, ротація тулуба, хапання, відштовхування та притягування, піднімання та перенесення та інші)
- оцінка стану кукси

3. Неврологічні розлади

Симптоми, синдроми та порушення:

- біль
- набряки
- парези та плегії
- м'язова атрофія
- порушення м'язового тону
- порушення амплітуди руху
- порушення чутливості
- порушення стану свідомості
- порушення когнітивних функцій
- порушення зорових функцій та сприйняття
- просторово-зорові порушення
- зменшення м'язової витривалості
- порушення рівноваги та координації
- порушення рухових функцій (присідання, хода, хода сходами, нахил тулуба, ротація тулуба, хапання, відштовхування та притягування, піднімання та перенесення та інші)

Засоби та методи реабілітаційного обстеження:

- опитування
- спостереження
- пальпація
- оцінювання рухливості суглобів
- визначення м'язової сили
- визначення рівня і локалізації чутливості
- тестування рефлексів
- визначення м'язового тону
- визначення м'язової витривалості
- оцінювання рівноваги та координації
- оцінювання довільних рухових функцій
- тести, шкали для оцінки болю, рухових функцій та мобільності

Базові компоненти обстеження та контролю стану пацієнта/клієнта ерготерапевтом при порушеннях таких систем:

1. Серцево-судинна та дихальна системи.

а. Оцінювання симптомів та порушень з метою визначення їх впливу на заняттєву активність пацієнта/клієнта:

- біль
- зміни у диханні (задишка, ослаблене, жорстке, патологічне бронхіальне дихання)
- запаморочення
- приступ ядухи
- набряк
- порушення ритму і провідності серця, аритмія, тахікардія
- підвищення/зниження артеріального тиску
- надмірні зусилля під час виконання заняттєвої активності
- втома

Засоби та методи:

- опитування, бесіда
- спостереження
- функціональні тести
- пульсооксиметрія
- вимірювання артеріального тиску
- вимірювання частоти серцевих скорочень

б. Опитування з метою обґрунтування використання у програмі ерготерапії елементів заняттєвої активності, яка відповідає заняттєвим потребам та інтересам пацієнта/клієнта:

Засоби та методи:

- Бесіда, інтерв'ю
- Інструменти оцінки

в. Оцінювання елементів заняттєвої активності пацієнта/клієнта під час виконання програми ерготерапії з позиції:

- суб'єктивного ставлення пацієнта/клієнта до власного виконання елементів заняттєвої активності;
- рівня функціональної незалежності пацієнта/клієнта;
- якості та безпеки виконання елементів заняттєвої активності.

Засоби та методи:

- бесіда
- спостереження

- інструменти оцінки

2. Порушення діяльності опорно-рухового апарату

1. Оцінювання симптомів та порушень з метою визначення їх впливу на заняттєву активність пацієнта/клієнта:

- біль
- набряки
- порушення амплітуди руху
- зменшення м'язової сили, м'язова атрофія
- зменшення м'язової витривалості
- порушення функцій суглобів та кісток
- порушення рівноваги та координації
- порушення довільних рухових функцій

Засоби та методи:

- опитування, бесіда
- візуальна аналогова шкала болю
- огляд
- оцінювання рухливості суглобів
- визначення м'язової сили
- тести на визначення м'язової витривалості
- тести на рівновагу та координацію
- тести для оцінки довільних рухових функцій
- оцінювання стану кукси

2. Опитування з метою вибору і (обґрунтування) використання у програмі ерготерапії елементів заняттєвої активності, яка відповідає заняттєвим потребам та інтересам пацієнта/клієнта:

Засоби та методи:

- бесіда, інтерв'ю
- інструменти оцінки

3. Оцінювання елементів заняттєвої активності пацієнта/клієнта під час виконання програми ерготерапії з позиції:

- суб'єктивної оцінки пацієнта/клієнта
- рівня функціональної незалежності
- якості та безпеки виконання

Засоби та методи:

- бесіда
- спостереження

- інструменти оцінки

3. Неврологічні розлади

1. Оцінювання симптомів та порушень з метою визначення їх впливу на заняттєву активність пацієнта/клієнта:

- біль
- набряки
- парези та плегії
- порушення м'язового тону
- зменшення м'язової сили, м'язова атрофія
- порушення амплітуди руху
- порушення чутливості
- порушення стану свідомості
- порушення когнітивних функцій
- порушення функцій жування і ковтання
- порушення зорових функцій та сприйняття
- просторово-зорові порушення
- зменшення м'язової витривалості
- порушення рівноваги та координації
- порушення моторно-рефлекторних та мимовільних рухових функцій та реакцій
- порушення довільних рухових функцій

Засоби та методи:

- опитування
- огляд
- пальпація
- спостереження
- оцінювання рухливості суглобів
- визначення м'язової сили
- визначення рівня і локалізації чутливості
- тестування рефлексів
- визначення м'язового тону
- визначення м'язової витривалості
- оцінювання рівноваги та координації
- оцінювання довільних рухових функцій

2. Опитування з метою обґрунтування використання у програмі ерготерапії елементів заняттєвої активності, яка відповідає заняттєвим потребам та інтересам пацієнта/клієнта:

Засоби та методи:

- бесіда, інтерв'ю
- інструменти оцінки

3. Оцінювання елементів заняттєвої активності пацієнта/клієнта під час виконання програми ерготерапії з позиції:

- суб'єктивної оцінки пацієнта/клієнта
- рівня функціональної незалежності
- якості та безпеки виконання

Засоби та методи:

- бесіда
- спостереження
- інструменти оцінки

ЗАСОБИ ТА МЕТОДИ РЕАБІЛІТАЦІЙНОГО ВПЛИВУ (ФІЗИЧНА ТЕРАПІЯ)

Порушення діяльності серцево-судинної та дихальної систем

Засоби та методи:

- терапевтичні вправи
 - дихальні
 - загально-розвиваючі
 - аеробного характеру
 - на розтяг та розслаблення м'язів
- позиціонування
- дихальної гімнастики
- звукової гімнастики
- мануальні маніпуляційні втручання на грудній клітці
- масаж
- засоби загартування та водні процедури

Порушення діяльності опорно-рухового апарату

Засоби та методи:

- терапевтичні вправи:
 - на зменшення болю та набряку
 - на розвиток сили
 - на розвиток витривалості
 - на підтримку амплітуди руху
 - на гнучкість
 - на мобілізацію суглобів (суглобова гра)
 - на рівновагу
 - на координацію
- тренування рухових навичок та умінь (функціональне тренування: переміщення у ліжку, навички сидіння, переміщення поза межі ліжка, вставання, стояння, хода, користування допоміжними засобами для ходи та візком, користування протезами, самообслуговування та самогляд)
- позиціонування
- масаж
- постізометрична релаксація
- преформовані фізичні чинники:
 - тепло
 - холод
 - водні процедури
 - преформована електрична енергія

Неврологічні розлади

Засоби та методи:

- терапевтичні вправи
- з опором (сила та витривалість)
- на підтримку амплітуди руху
- на розвиток/ відновлення гнучкості (розтяг/стретчинг)
- на розвиток/ відновлення рівноваги
- на розвиток/ відновлення координації
- на розвиток/ відновлення дрібної моторики
- тренування рухових навичок та умінь (функціональне тренування: переміщення у ліжку, навички сидіння, переміщення поза межі ліжка, вставання, стояння, хода, користування допоміжними засобами для ходи та візком, користування ортезами, самообслуговування та самогляд)
- позиціонування
- дихальні вправи
- мануальні маніпуляції на грудній клітці
- масаж

ЗАСОБИ ТА МЕТОДИ ЕРГОТЕРАПЕВТИЧНОГО ВПЛИВУ

1. Використання підготовчих методів і засобів:

о Використання преформованих фізичних чинників

тепло

холод

преформована електрична енергія

о Позиціонування

о Мобілізація суглобів

о Сенсорна стимуляція

о Методики фасилітації та інгібіції

о Підбір адаптивних та технічних засобів реабілітації (в т.ч. ортезів та протезів)

2. Терапевтичні вправи і терапевтичні заняття з метою відновлення або розвитку функцій організму:

о функцій м'язів та суглобів (сили, витривалості, амплітуди руху, мобільності суглобів)

о функцій мимовільних рухових реакцій

о довільних рухових функцій (координацію великої та дрібної моторики, зорово-рухову, двосторонню координацію, праксис)

о моторики і координації органів ротової порожнини

о розумових функцій (специфічних та глобальних)

о сенсорних функцій (зорового сприйняття, вестибулярної, пропріоцептивної функції, сенсорної інтеграції)

3. Терапевтичні вправи і терапевтичні заняття з метою розвитку виконавчих умінь та навичок:

о рухових умінь та навичок (стабілізувати тулуб, дотягуватися, хапати, маніпулювати, піднімати, переміщувати предмети тощо)

о процесуальних умінь та навичок (ініціювати, підтримувати увагу, планувати та дотримуватися плану дії, організовувати, пристосовуватися тощо)

о умінь та навичок соціальної взаємодії (вступати в контакт, проявляти емоції, уточнювати, відповідати тощо)

4. Терапевтичне використання заняттєвої активності:

Виконання компонентів заняттєвої активності (окремих занять, завдань та дій), визначених на основі заняттєвого аналізу.

Модифікація та адаптація способів виконання заняттєвої активності (окремих занять, завдань та дій).

Організація виконання заняттєвої активності у наступних сферах:

о активність повсякденного життя (ADLs)

о інструментальна активність повсякденного життя (IADLs)

о відпочинок і сон

о освіта

о робота

о гра

о дозвілля

о соціальна участь

5. Адаптація інструментів діяльності та середовища життєдіяльності пацієнта/клієнта.

6. Навчання та консультування пацієнтів/клієнтів та членів їх родин.

7. Проведення ерготерапевтичного втручання у групі.

Гарант програми:

Завідувач кафедри медичної реабілітації,
доктор медичних наук, професор

І. Мисула